

32004L0048

30.4.2004.

SLUŽBENI LIST EUROPSKE UNIJE

L 157/45

DIREKTIVA 2004/48/EZ EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA**od 29. travnja 2004.****o provedbi prava intelektualnog vlasništva****(Tekst značajan za EGP)**

EUROPSKI PARLAMENT I VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir ugovor o osnivanju Europske zajednice, a posebno njegov članak 95.,

uzimajući u obzir prijedlog Komisije,

uzimajući u obzir mišljenje Europskog gospodarskog i socijalnog odbora ⁽¹⁾,

nakon konzultacija s Odborom regija,

u skladu s postupkom predviđenim u članku 251. Ugovora ⁽²⁾,

budući da:

- (1) Uspostavljanje unutarnjeg tržišta ima za posljedicu ukidanje ograničenja slobode kretanja i narušavanja tržišnog natjecanja, istovremeno stvarajući okolinu koja je poticajna za inovacije i ulaganja. U ovom kontekstu, zaštita intelektualnog vlasništva bitan je element za uspješnost unutarnjeg tržišta. Zaštita intelektualnog vlasništva važna je ne samo za poticanje inovacija i stvaralaštva, već i za razvoj zapošljavanja i poboljšanja konkurentnosti.
- (2) Zaštita intelektualnog vlasništva izumitelju ili stvaratelju trebala bi omogućiti da od svog izuma ili kreacije ostvari zakinutu dobit. Također bi trebala omogućiti najšire moguće širenje djela, ideja i novih znanja i iskustva. Istovremeno ne bi trebala kočiti slobodu izražavanja, slobodan protok informacija ili zaštitu osobnih podataka, uključujući i one na Internetu.
- (3) Međutim, bez djelotvornih sredstava provedbe prava intelektualnog vlasništva, inovativnost i stvaralaštvo se obeshrabruju, dok se ulaganja smanjuju. Stoga je potrebno osigurati da se materijalno pravo intelektualnog vlasništva koje je danas u velikom dijelu dio pravne stečevine, učinkovito primjenjuje u Zajednici. U tom pogledu, sredstva za provedbu prava intelektualnog vlasništva od najveće su važnosti za uspješnost unutarnjeg tržišta.
- (4) Na međunarodnoj razini, sve države članice, kao i sama Zajednica u pogledu predmeta u njezinoj nadležnosti,

vezani su Sporazumom o trgovinskim aspektima intelektualnog vlasništva (Sporazum TRIPS), koji je kao dio multilateralnih pregovora Urugvajске runde odobren Odlukom Vijeća 94/800/EZ ⁽³⁾ i sklopljen u okviru Svjetske trgovinske organizacije.

- (5) Sporazum TRIPS osobito sadrži odredbe o sredstvima za provedbu prava intelektualnog vlasništva, koja predstavljaju zajedničke standarde primjenjive na međunarodnoj razini i uvedene u svim državama članicama. Ova Direktiva ne bi trebala utjecati na međunarodne obveze država članica, uključujući i one prema Sporazumu TRIPS.
- (6) Postoje također i međunarodne konvencije kojih su stranke sve države članice i koje također sadrže odredbe o sredstvima za provedbu prava intelektualnog vlasništva. One osobito uključuju Parišku konvenciju za zaštitu industrijskog vlasništva, Bernsku konvenciju za zaštitu književnih i umjetničkih djela i Rimsku konvenciju za zaštitu umjetnika izvođača, proizvođača fonograma i organizacija za radiodifuziju.
- (7) Iz konzultacija koje je Komisija održala po ovom pitanju proizlazi da u državama članicama, usprkos Sporazumu TRIPS, i dalje postoje značajne razlike u odnosu na sredstva za provedbu prava intelektualnog vlasništva. Na primjer, načini primjene privremenih mjera, koje se osobito upotrebljavaju za očuvanje dokaza, procjenu šteta, ili načini primjene sudskih zabrana, vrlo se razlikuju od jedne do druge države članice. U nekim državama članicama nema mjera, postupaka ili pravnih sredstava kao što su pravo na dobivanje informacija i povlačenje robe stavljene na tržište kojom je počinjena povreda, na trošak počinitelja povrede.
- (8) Razlike između sustava država članica u odnosu na sredstva za provedbu prava intelektualnog vlasništva štetne su za pravilno funkcioniranje unutarnjeg tržišta i onemogućavaju da prava intelektualnog vlasništva uživaju jednaku razinu zaštite u cijeloj Zajednici. Ova situacija ne potiče slobodno kretanje na unutarnjem tržištu niti stvara okolinu koja vodi prema zdravom tržišnom natjecanju.

⁽¹⁾ SL C 32, 5.2.2004., str. 15.⁽²⁾ Mišljenje Europskog parlamenta od 9. ožujka 2004. (još nije objavljeno u *Službenom listu*) i Odluka Vijeća od 26. travnja 2004.⁽³⁾ SL L 336, 23.12.1994., str. 1.

- (9) Sadašnje razlike također vode do slabljenja materijalnog prava intelektualnog vlasništva i do cjepkanja unutarnjeg tržišta na ovom području. Poslovni krugovi zbog toga gube povjerenje u unutarnje tržište što ima za posljedicu smanjenje ulaganja u inovacije i stvaralaštvo. Povrede prava intelektualnog vlasništva pokazuju se sve više povezanim s organiziranim kriminalom. Rastuće korištenje interneta omogućuje brzu distribuciju piratskih proizvoda širom svijeta. Učinkovitu provedbu materijalnog prava intelektualnog vlasništva trebalo bi osigurati posebnom akcijom na razini Zajednice. Usklađivanje zakonodavstva država članica na ovom području stoga je bitan preduvjet za pravilno funkcioniranje unutarnjeg tržišta.
- (10) Cilj je ove Direktive usklađivanje zakonodavnih sustava radi osiguravanja visoke, jednake i istovrsne razine zaštite na unutarnjem tržištu.
- (11) Ova Direktiva nije usmjerena na ustanovljenje usklađenih pravila za pravosudnu suradnju, nadležnost, priznavanje i izvršenje odluka u građanskim i trgovačkim stvarima, niti se bavi mjerodavnim pravom. Postoje instrumenti Zajednice koji reguliraju ova pitanja na općeniti način i koji su, u pravilu, jednako primjenjivi na intelektualno vlasništvo.
- (12) Ova Direktiva ne bi trebala utjecati na primjenu pravila tržišnog natjecanja, a posebno na članke 81. i 82. Ugovora. Mjere predviđene ovom Direktivom ne bi se trebale koristiti za nepropisno ograničavanje tržišnog natjecanja na način koji je suprotan Ugovoru.
- (13) Potrebno je odrediti područje primjene ove Direktive što je šire moguće kako bi se obuhvatila sva prava intelektualnog vlasništva pokrivena odredbama Zajednice u ovom području i/ili nacionalnim pravom dotične države članice. Unatoč tome, ovaj zahtjev ne utječe na mogućnost, onih država članica koje to žele, da prošire, u unutarnje svrhe, odredbe ove Direktive kako bi obuhvatile radnje koje uključuju nepošteno tržišno natjecanje, uključujući parazitske kopije ili slične aktivnosti.
- (14) Mjere predviđene člankom 6. stavkom 2., člankom 8. stavkom 1. i člankom 9. stavkom 2. trebaju se primjenjivati samo u odnosu na djela počinjena u komercijalne svrhe. To ne dovodi u pitanje mogućnost država članica da te mjere primijene i u odnosu na druga djela. Djela počinjena u komercijalne svrhe su ona djela koja su počinjena radi izravne ili neizravne gospodarske ili komercijalne koristi; ovo obično isključuje radnje koje su poduzeli krajnji korisnici postupajući u dobroj vjeri.
- (15) Ova Direktiva ne bi trebala utjecati na materijalno pravo intelektualnog vlasništva, Direktivu 95/46/EZ od 24. listopada 1995. Europskog parlamenta i Vijeća o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka i o slobodnom prijenosu takvih podataka⁽¹⁾, Direktivu
- 1999/93/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 13. prosinca 1999. o okviru zajednice za elektroničke potpise⁽²⁾ i Direktivu 2000/31/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 8. lipnja 2000. o određenim pravnim aspektima usluga u informacijskom društvu, osobito elektroničkom poslovanju, na unutarnjem tržištu⁽³⁾.
- (16) Odredbe ove Direktive ne bi trebale dovesti u pitanje posebne odredbe o provedbi prava i o izuzecima u području autorskog i srodnih prava propisanih instrumentima Zajednice, a osobito onih koji se nalaze u Direktivi Vijeća 91/250/EEZ od 14. svibnja 1991. o pravnoj zaštiti računalnih programa⁽⁴⁾ ili u Direktivi 2001/29/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 22. svibnja 2001. o usklađivanju određenih aspekata autorskog i srodnih prava u informacijskom društvu⁽⁵⁾.
- (17) Mjere, postupci i pravna sredstva predviđeni ovom Direktivom trebali bi se odrediti u svakom slučaju na takav način da se propisno vodi računa o posebnim značajkama tog slučaja, uključujući i posebna obilježja svakog prava intelektualnog vlasništva i, kada je primjereno, namjernu ili nenamjernu prirodu povrede.
- (18) Osobe koje su ovlaštene zahtijevati primjenu tih mjera, postupaka i pravnih sredstava ne bi smjele biti samo nositelji prava već i osobe koje imaju izravan interes i pravni položaj u onoj mjeri u kojoj im to dopušta i u kojoj je to u skladu s primjenjivim pravom, što može uključivati profesionalne organizacije zadužene za upravljanje takvim pravima ili za zaštitu kolektivnih ili pojedinačnih interesa za koje su odgovorne.
- (19) Budući da autorsko pravo postoji od samog stvaranja djela i ne zahtijeva formalnu registraciju, primjereno je usvojiti pravilo propisano člankom 15. Bernske konvencije, koje predviđa pretpostavku prema kojoj se autor književnog ili umjetničkog djela smatra autorom ako je njegovo ime navedeno na djelu. Slična mogućnost trebala bi se primijeniti na nositelje srodnih prava jer je često slučaj da je nositelj određenog prava, kao što je proizvođač fonograma, taj koji će tražiti zaštitu prava i koji će se upustiti u borbu protiv piratskih radnji.
- (20) S obzirom da je dokaz element od presudne važnosti za utvrđivanje povrede prava intelektualnog vlasništva, primjereno je osigurati dostupnost učinkovitih sredstava podnošenja, prikupljanja i očuvanja dokaza. Postupci bi trebali voditi računa o pravima obrane i osigurati potrebna jamstva, uključujući zaštitu povjerljivih informacija. Za povrede počinjene u komercijalne svrhe također je važno da sudovi mogu narediti pristup, kada je primjereno, bankovnim, financijskim ili poslovnim dokumentima koje kontrolira navodni počinitelj povrede.

(1) SL L 281, 23.11.1995., str. 31. Direktiva kako je izmijenjena Uredbom (EZ) br. 1882/2003 (SL L 284, 31.10.2003., str. 1.).

(2) SL L 13, 19.1.2000., str. 12.

(3) SL L 178, 17.7.2000., str. 1.

(4) SL L 122, 17.5.1991., str. 42. Direktiva kako je izmijenjena Direktivom 93/98/EEZ (SL L 290, 24.11.1993., str. 9.).

(5) SL L 167, 22.6.2001., str. 10.

- (21) U određenim državama članicama postoje druge mjere osmišljene da bi se osigurala visoka razina zaštite i one bi trebale biti dostupne u svim državama članicama. To je slučaj s pravom na informacije koje omogućava dobivanje točnih informacija o podrijetlu robe ili usluga kojima je počinjena povreda, o distribucijskim kanalima i identitetu bilo koje treće strane uključene u povredu.
- (22) Također je važno osigurati privremene mjere za trenutno okončanje povreda bez čekanja odluke o meritumu predmeta, istovremeno poštujući prava obrane i osiguravajući razmjernost privremenih mjera koje su primjerene značajkama konkretnog predmeta, te dajući jamstva potrebna za pokrivanje troškova i štete nanesene tužniku neopravdanim zahtjevom. Takve su mjere posebno opravdane kada bi bilo kakvo odgađanje moglo uzrokovati nepopravljivu štetu nositelju prava intelektualnog vlasništva.
- (23) Ne dovodeći u pitanje bilo koje druge raspoložive mjere, postupke i pravna sredstva, nositelji prava trebali bi imati mogućnost zahtijevati izdavanje sudskih naloga protiv posrednika čije usluge koristi treća strana radi povrede prava nositelja industrijskog vlasništva. Uvjeti i postupci koji se odnose na takve naloge trebaju biti prepušteni nacionalnom pravu država članica. Što se tiče povrede autorskog i srodnih prava, sveobuhvatna razina usklađivanja već je utvrđena Direktivom 2001/29/EZ. Ova Direktiva stoga ne bi trebala utjecati na članak 8. stavak 3. Direktive 2001/29/EZ.
- (24) Ovisno o pojedinom slučaju, te ako to opravdavaju okolnosti, mjere, postupci i pravna sredstva koji se trebaju propisati trebali bi uključivati mjere zabrane čiji je cilj sprečavanje daljnjih povreda prava intelektualnog vlasništva. Osim toga, trebale bi postojati korektivne mjere, kada je to prikladno na trošak počinitelja povrede, kao što su povlačenje i konačno uklanjanje iz trgovačkih kanala, ili uništenje robe kojom se vrši povreda, te u odgovarajućim slučajevima, materijala i sredstava uglavnom upotrijebljenih u stvaranju ili proizvodnji te robe. Ove korektivne mjere trebale bi uzeti u obzir interese uključenih trećih strana, osobito potrošača i privatnih stranaka koje postupaju u dobroj vjeri.
- (25) Kada je povreda počinjena nenamjerno i nije bilo nepažnje i kada bi korektivne mjere ili sudski nalozi utvrđeni ovom Direktivom bili nerazmjerni, države članice u odgovarajućim slučajevima trebale bi imati mogućnost predviđanja novčane naknade koja se kao alternativna mjera dodjeljuje oštećenoj strani. Međutim, kada komercijalna upotreba krivotvorene robe ili pružanje usluga predstavlja povredu zakona koji nije zakon o intelektualnom vlasništvu ili bi mogla štetiti potrošačima, takva upotreba ili pružanje usluga trebala bi ostati zabranjena.
- (26) Radi naknade štete pretrpljene kao posljedice povrede koju je izvršio počinitelj povrede koji je bio uključen u izvršenje radnje znajući, ili imajući razloga da zna, kako će one dovesti do takve povrede, iznos odštete koja se dodjeljuje nositelju prava treba uzeti u obzir sve odgovarajuće aspekte, kao što su gubitak zarade koji je imao nositelj prava ili nepoštenu dobit koju je ostvario počinitelj povrede i, kada je to prikladno, bilo kakvu moralnu štetu nanесenu nositelju prava. Kao alternativa, na primjer kada je teško utvrditi iznos stvarno pretrpljene štete, iznos odštete može biti izveden iz elemenata kao što su naknade ili pristojbe koje bi trebalo platiti da je počinitelj povrede zahtijevao odobrenje za korištenje tog prava intelektualnog vlasništva. Cilj nije uvođenje obveze za propisivanje kaznene odštete već omogućavanje naknade štete utemeljene na objektivnom kriteriju istovremeno vodeći računa o troškovima koje je imao nositelj prava, kao što su troškovi identifikacije i istraživanja.
- (27) Djelujući kao dodatno sredstvo za odvratanje budućih počinitelja povreda i doprinoseći podizanju svijesti šire javnosti, korisno je objavljivati odluke u slučajevima povrede intelektualnog vlasništva.
- (28) Kao dodatak građanskopravnim i upravnim mjerama, postupcima i pravnim sredstvima predviđenim ovom Direktivom, kaznene sankcije u odgovarajućim slučajevima također predstavljaju sredstvo za osiguravanje provedbe prava intelektualnog vlasništva.
- (29) Industrija bi trebala aktivno sudjelovati u borbi protiv piratstva i krivotvorenja. Razvoj kodeksa ponašanja u izravno pogođenim poslovnim krugovima dodatno je sredstvo za podupiranje regulatornog okvira. Države članice, u suradnji s Komisijom, trebale bi općenito poticati razvoj kodeksa ponašanja. Nadgledanje proizvodnje optičkih diskova, osobito pomoću identifikacijske oznake koja je ugrađena u diskove proizvedene u Zajednici, pomaže u ograničavanju povreda prava intelektualnog vlasništva u ovom sektoru koji trpi velike štete od piratstva. Međutim, te se mjere tehničke zaštite ne smiju zloupotrebljavati za zaštitu tržišta i sprečavanje paralelnog uvoza.
- (30) Kako bi se olakšala ujednačena primjena ove Direktive, prikladno je ustanoviti sustave suradnje i razmjenu informacija između država članica, s jedne strane, i između države članica i Komisije s druge strane, i to osobito stvaranjem mreže izvjestitelja koje imenuju države članice te podnošenjem redovnih izvješća o procjeni primjene ove Direktive i učinkovitosti mjera koje poduzimaju različita nacionalna tijela.
- (31) S obzirom da se, zbog već opisanih razloga, cilj ove Direktive može najbolje postići na razini Zajednice, Zajednica može donijeti mjere, u skladu s načelom supsidijarnosti kako je utvrđeno člankom 5. Ugovora. U skladu s načelom proporcionalnosti utvrđenim u tom članku, ova Direktiva ne prelazi ono što je potrebno za postizanje toga cilja.
- (32) Ova Direktiva poštuje temeljna prava i drži se načela priznatih posebno u Povelji o temeljnim pravima Europske unije. Ova Direktiva osobito nastoji osigurati puno poštovanje intelektualnog vlasništva, u skladu s člankom 17. stavkom 2. te Povelje,

DONIJELI SU OVU DIREKTIVU:

POGLAVLJE I

CILJ I PODRUČJE PRIMJENE

Članak 1.

Predmet

Ova se Direktiva odnosi na mjere, postupke i pravna sredstva potrebna radi osiguranja provedbe prava intelektualnog vlasništva. Za potrebe ove Direktive, pojam „prava intelektualnog vlasništva” uključuje prava industrijskog vlasništva.

Članak 2.

Područje primjene

1. Ne dovodeći u pitanje sredstva koja su predviđena ili koja mogu biti predviđena zakonodavstvom Zajednice ili nacionalnim zakonodavstvom, ako su ta sredstva povoljnija za nositelje prava, mjere, postupci i pravna sredstva predviđeni ovom Direktivom primjenjuju se, u skladu s člankom 3., na svaku povredu prava intelektualnog vlasništva kako je predviđeno pravom Zajednice i/ili nacionalnim pravom dotične države članice.

2. Ova Direktiva ne dovodi u pitanje posebne odredbe o provedbi prava i o izuzecima sadržanim u zakonodavstvu Zajednice koji se tiču autorskog prava i autorskom pravu srodnih prava, a osobito na ona utvrđena Direktivom 91/250/EEZ i posebno njezinim člankom 7., ili Direktivom 2001/29/EZ i posebno njezinim člancima 2. do 6. i člankom 8.

3. Ova Direktiva ne utječe na:

- (a) odredbe Zajednice koje uređuju materijalno pravo intelektualnog vlasništva, Direktivu 95/46/EZ, Direktivu 1999/93/EZ ili Direktivu 2000/31/EZ općenito, a posebno njezine članke 12. do 15.;
- (b) međunarodne obveze država članica, a posebno Sporazum TRIPS, uključujući one koje se odnose na kaznene postupke i kazne;
- (c) bilo koje nacionalne odredbe u državama članicama koje se odnose na kaznene postupke ili kazne u odnosu na povredu prava intelektualnog vlasništva.

POGLAVLJE II.

MJERE, POSTUPCI I PRAVNA SREDSTVA

Odjeljak 1.

Opće odredbe

Članak 3.

Opća obveza

1. Države članice propisuju mjere, postupke i pravna sredstva potrebna za osiguravanje provedbe prava intelektualnog vlasništva obuhvaćenih ovom Direktivom. Te mjere, postupci i pravna sredstva moraju biti poštenu i pravičnu, ne smiju biti nepotrebno

složeni ili skupi, ili nametati nerazumne vremenske rokove ili neoprikladna odlaganja.

2. Te mjere, postupci i pravna sredstva također moraju biti učinkoviti i razmjerni i moraju odvrćati od povrede te se moraju se primjenjivati na takav način da se izbjegne stvaranje zapreka zakonitoj trgovini i da se osigura zaštita protiv njihove zlouporabe.

Članak 4.

Osobe ovlaštene za podnošenje zahtjeva za primjenu mjera, postupaka i pravnih sredstava

Kao osobe koje su ovlaštene zatražiti primjenu mjera, postupaka i pravnih sredstava iz ovog poglavlja države članice moraju priznati:

- (a) nositelje prava intelektualnog vlasništva, u skladu s odredbama mjerodavnog prava;
- (b) sve druge osobe koje su ovlaštene koristiti ta prava, a posebno stjecatelje licencije, u onoj mjeri u kojoj je to dopušteno i u skladu s odredbama mjerodavnog prava;
- (c) tijela za kolektivno ostvarivanje prava intelektualnog vlasništva kojima se redovito priznaje pravo zastupanja nositelja prava intelektualnog vlasništva, u onoj mjeri u kojoj je to dopušteno i u skladu s odredbama mjerodavnog prava;
- (d) profesionalne organizacije za zaštitu prava kojima se redovito priznaje pravo zastupanja nositelja prava intelektualnog vlasništva, u onoj mjeri u kojoj je to dopušteno i u skladu s odredbama mjerodavnog prava.

Članak 5.

Presumpcija autorstva ili vlasništva

Za potrebe primjene mjera, postupaka i pravnih sredstava predviđenih ovom Direktivom,

- (a) da bi se autor književnog ili umjetničkog djela, u nedostatku suprotnih dokaza, takvim smatrao, i da bi shodno tome bio ovlašten pokrenuti postupak zbog povrede, dovoljno je da je njegovo ime navedeno na djelu na uobičajeni način;
- (b) odredba pod točkom (a) primjenjuje se *mutatis mutandis* na nositelje autorskom pravu srodnih prava u odnosu na njihove predmete zaštite.

Odjeljak 2.

Dokazi

Članak 6.

Dokazi

1. Države članice osiguravaju da, na zahtjev stranke koja je predložila razumno dostupne dokaze dovoljne da podupru njezine tvrdnje, i koja je, potkrjepljujući te tvrdnje, navela dokaze koji su pod kontrolom suprotne stranke, nadležne sudska tijela mogu narediti da suprotna stranka predloži takve dokaze, podložno zaštiti povjerljivih informacija. Za potrebe ovog stavka, države članice mogu odrediti da nadležna sudska tijela kao razuman dokaz smatraju razuman uzorak znatnog broja primjeraka djela ili bilo kojeg drugog predmeta zaštite.

2. Pod istim uvjetima, u slučaju povrede počinjene u komercijalne svrhe države članice poduzimaju one mjere koje su potrebne da se nadležnim sudskim tijelima omogući da nalože, kada je prikladno, i na temelju zahtjeva stranke, dostavu bankovnih, financijskih ili poslovnih dokumenata koji su pod kontrolom suprotne stranke, podložno zaštiti povjerljivih informacija.

Članak 7.

Mjere za očuvanje dokaza

1. Države članice osiguravaju da čak i prije početka postupka za donošenje odluke o meritumu, nadležna sudska tijela mogu, na zahtjev stranke koja je predložila razumno dostupne dokaze kako bi poduprla svoje tvrdnje da je njezino pravo intelektualnog vlasništva povrijeđeno ili da će biti povrijeđeno, narediti brze i učinkovite privremene mjere radi očuvanja relevantnih dokaza u vezi s navodnom povredom, podložno zaštiti povjerljivih informacija. Takve mjere mogu uključivati detaljni opis, sa ili bez uzimanja uzoraka, ili fizičku zaplenu robe kojom se vrši povreda, i, u odgovarajućim slučajevima, materijala i alata korištenih u proizvodnji i/ili distribuciji te robe i dokumenata koji se na nju odnose. Te se mjere poduzimaju, ako je potrebno i bez prethodnog saslušanja druge stranke, osobito kada bi svako odlaganje moglo uzrokovati nepopravljivu štetu nositelju prava ili kada postoji očita opasnost od uništenja dokaza.

Kad se mjere za očuvanje dokaza usvoje bez prethodnog saslušanja druge stranke, zainteresirane stranke se obavješćuju, bez odlaganja najkasnije nakon izvršenja mjera. Preispitivanje, koje uključuje i pravo na saslušanje, održava se na zahtjev zainteresiranih stranki u razumnom roku nakon obavješćivanja o mjerama, kako bi se odlučilo hoće li mjere biti izmijenjene, ukinute ili potvrđene.

2. Države članice osiguravaju da mjere za očuvanje dokaza mogu biti podložne polaganju jamčevine ili jednakog jamstva od strane podnositelja zahtjeva kako bi se osigurala naknada za bilo koju štetu pretrpljenu od strane tuženika kako je predviđeno stavkom 4. ovog članka.

3. Države članice osiguravaju da se mjere za očuvanje dokaza na zahtjev tuženika mogu ukinuti ili da mogu na drugi način prestati imati učinak, ne dovodeći u pitanje odštetu koja se može tražiti, ako podnositelj zahtjeva ne pokrene, u razumnom roku, postupak za donošenje odluke o meritumu pred nadležnim sudskim tijelom, u razumnom roku kojeg određuje sudsko tijelo koje određuje mjere kada to dopušta pravo države članice ili, u nedostatku takve odluke, u roku ne dužem od 20 radnih dana ili 31 kalendarskog dana, ovisno o tome koji je rok duži.

4. Kad su mjere za očuvanje dokaza ukinute ili ako prestanu vrijediti zbog bilo koje radnje ili propusta podnositelja zahtjeva, ili ako je naknadno utvrđeno da nije bilo povrede ili prijetnje povredom prava intelektualnog vlasništva, sudska tijela ovlaštene su da, na zahtjev tuženika, podnositelju tužbe nalože da tuženiku osigura primjerenu naknadu za bilo koju štetu koju su te mjere uzrokovale.

5. Države članice mogu poduzimati mjere za zaštitu identiteta svjedoka.

Odjeljak 3

Pravo na informaciju

Članak 8.

Pravo na informaciju

1. Države članice osiguravaju da, u okviru postupaka u vezi s povredom prava intelektualnog vlasništva i kao odgovor na opravdan i razmjeran zahtjev tužitelja, nadležna sudska tijela mogu narediti da informaciju o podrijetlu i distribucijskim mrežama robe ili usluga koje povrjeđuju prava intelektualnog vlasništva treba pružiti počinitelj povrede i/ili bilo koja druga osoba:

- (a) za koju je utvrđeno da na komercijalnoj razini posjeduje robu koja povrjeđuje pravo;
- (b) za koju je utvrđeno da se na komercijalnoj razini koristi uslugama koje povrjeđuju pravo;
- (c) za koju je utvrđeno da na komercijalnoj razini pruža usluge koje su korištene u aktivnostima koje povrjeđuju pravo; ili
- (d) koju je osoba iz točki (a), (b) ili (c) navela kao osobu koja je sudjelovala u proizvodnji, izradi ili distribuciji robe ili pružanja usluga.

2. Podaci iz stavka 1., prema potrebi, obuhvaćaju:

- (a) imena i adrese proizvođača, izrađivača, distributera, dobavljača i drugih prethodnih posjednika robe ili usluga kao i trgovaca na veliko i malo kojima su bile namijenjene;
- (b) podatke o proizvedenim, izrađenim, dostavljenim, primljenim ili naručenim količinama, kao i o cijeni po kojoj su ta roba ili usluge plaćene.

3. Stavci 1. i 2. primjenjuju se ne dovodeći u pitanje ostale zakonske odredbe koje:

- (a) nositelju prava priznaju pravo na dobivanje potpunijih informacija;
- (b) uređuju korištenje informacija u građanskim i kaznenim predmetima koje se priopćavaju na temelju ovog članka;
- (c) uređuju odgovornost za zloupotrebu prava na informacije; ili
- (d) pružaju mogućnost odbijanja davanja informacija koje bi osobu iz stavka 1. prisilile da prizna svoje vlastito sudjelovanje ili sudjelovanje svojih bliskih rođaka u povredi prava intelektualnog vlasništva; ili
- (e) uređuju zaštitu povjerljivosti izvora informacija ili obradu osobnih podataka.

Odjeljak 4.

Privremene mjere i mjere predostrožnosti

Članak 9.

Privremene mjere i mjere predostrožnosti

1. Države članice osiguravaju da sudska tijela mogu, za zahtjev podnositelja zahtjeva:

(a) izdati protiv navodnog počinitelja povrede privremeni sudski nalog usmjeren na sprečavanje neposredne povrede prava intelektualnog vlasništva, ili na zabranu, na privremenoj osnovi i uz, kada je prikladno, plaćanje kazne kada je tako predviđeno nacionalnim pravom, daljnje vršenje navodnih povreda tog prava, ili podlijeganju takvog vršenja daljnje povrede polaganjem jamstva koje bi nositelju prava trebalo osigurati naknadu štete; privremeni sudski nalog pod istim uvjetima također može biti izdan posredniku čije je usluge koristila treća stranka za povredu prava intelektualnog vlasništva; nalozi protiv posrednika čije je usluge koristila treća stranka za povredu autorskog ili srodnih pravo obuhvaćeni su Direktivom 2001/29/EZ;

(b) narediti zapljenu ili predaju robe za koju se sumnja da povrjeđuje pravo intelektualnog vlasništva u svrhu sprečavanja njezina ulaska ili njezina kretanja trgovačkim kanalima.

2. U slučaju povrede koja je počinjena na komercijalnoj razini, države članice osiguravaju da, ako oštećena strana pruži dokaze o okolnostima koje bi mogle ugroziti naknadu štete, sudska tijela mogu iz predostrožnosti naložiti oduzimanje pokretne i nepokretne imovine navodnog počinitelja povrede, uključujući i blokiranje njegovih bankovnih računa i ostalih sredstava. U tu svrhu, nadležna tijela mogu naložiti dostavljanje bankovnih, financijskih ili poslovnih dokumenata ili primjereni pristup odgovarajućim informacijama.

3. U pogledu mjera iz stavaka 1. i 2., sudska tijela ovlaštena su zahtijevati od podnositelja zahtjeva predočenje razumno dostupnih dokaza kako bi se s dovoljnom sigurnošću mogla uvjeriti da je podnositelj zahtjeva nositelj prava i da je pravo podnositelja zahtjeva povrijeđeno ili da je takva povreda neminovna.

4. Države članice osiguravaju da se privremene mjere iz stavaka 1. i 2. ovog članka mogu, u odgovarajućim slučajevima, poduzeti bez saslušanja tuženika, posebno kada bi svako odlaganje nositelju prava uzrokovalo nepopravljivu štetu. U tom slučaju, strane se o tome obavješćuju bez odlaganja najkasnije nakon izvršenja mjera.

Preispitivanje, uključujući i pravo na saslušanje, održava se na zahtjev tuženika kako bi se u razumnom roku, nakon obavješćivanja o mjerama, odlučilo hoće li te mjere biti izmijenjene, ukinute ili potvrđene.

5. Države članice osiguravaju da mjere iz stavaka 1. i 2. ovog članka na zahtjev tuženika budu povučene ili da na drugi način prestanu vrijediti, ako tužitelj u razumnom roku ne pokrene postupak koji dovodi do odluke o meritumu pred nadležnim sudskim tijelom, s tim da taj rok određuje sudsko tijelo koje naređuje mjere u slučaju da to dopušta zakon države članice ili u slučaju nepostojanja takve odluke, u roku ne dužem od 20 radnih dana ili 31 kalendarskog dana, ovisno o tome koji je rok duži.

6. Nadležna sudska tijela mogu poduzeti privremene mjere iz stavaka 1. i 2. ovisno o tome položi li tužitelj odgovarajuću jamčevinu ili odgovarajuće jamstvo koje treba osigurati naknadu za bilo koju štetu koju je tuženik pretrpio kao što je utvrđeno stavkom 7. ovog članka.

7. Kad su privremene mjere ukinute ili kad su prestale vrijediti zbog bilo koje radnje ili propusta tužitelja, ili kad je naknadno utvrđeno da nije bilo povrede ili prijetnje povrede prava intelektualnog vlasništva, na zahtjev tuženika, sudska su tijela ovlaštena narediti podnositelju zahtjeva da tuženiku osigura odgovarajuću naknadu za bilo kakvu štetu uzrokovanu tim mjerama.

Odjeljak 5.

Mjere koje proizlaze iz odluke o meritumu

Članak 10.

Korektivne mjere

1. Ne dovodeći u pitanje bilo kakvu naknadu štete koja pripada nositelju prava zbog povrede, i bez ikakve naknade, države članice osiguravaju da nadležna sudska tijela mogu naložiti, na zahtjev tužitelja, poduzimanje odgovarajućih mjera u odnosu na robu za koju su ustanovili da povrjeđuje prava intelektualnog vlasništva i, u odgovarajućim slučajevima, u odnosu na materijale i pribor koji su uglavnom korišteni u stvaranju ili proizvodnji te robe. Takve mjere uključuju:

(a) povlačenje iz trgovačkih kanala;

(b) konačno uklanjanje iz trgovačkih kanala; ili

(c) uništenje.

2. Sudska tijela naređuju da se te mjere provode na račun počinitelja povrede, osim ako se pozovu na posebne razloge da to ne učine.

3. Pri razmatranju zahtjeva za korektivne mjere, u obzir se uzima potreba za razmjernim odnosom između ozbiljnosti povrede i naloženih pravnih sredstava kao i interesi trećih strana.

Članak 11.

Sudski nalozi

Države članice osiguravaju da, kada je donesena sudska odluka o povredi prava intelektualnog vlasništva, sudska tijela mogu protiv počinitelja povrede izdati sudski nalog čiji je cilj zabrana daljnjeg vršenja povrede. Ako je tako utvrđeno nacionalnim pravom, nepoštovanje sudskog naloga, prema potrebi,

podliježe plaćanju kazne. Države članice također osiguravaju da nositelji prava mogu zatražiti sudski nalog protiv posrednika čije usluge koristi treća stranka za povredu prava intelektualnog vlasništva, ne dovodeći u pitanje članak 8. stavak 3. Direktive 2001/29/EZ.

Članak 12.

Alternativne mjere

Države članice mogu odrediti da u odgovarajućim slučajevima i na zahtjev osobe kojoj bi mogle biti naložene mjere utvrđene ovim odjeljkom, nadležna sudska tijela mogu narediti plaćanje novčane naknade oštećenoj stranci umjesto primjene mjera utvrđenih ovim odjeljkom ako je ta osoba postupala nenamjerno i pažljivo, ako bi joj izvršenje tih mjera uzrokovalo nerazmjernu štetu i ako se novčana naknada oštećenoj strani čini primjerenom.

Odjeljak 6.

Naknade štete i sudski troškovi

Članak 13.

Naknade štete

1. Države članice osiguravaju da nadležna sudska tijela, na zahtjev oštećene stranke, počinitelju povrede koji je znao ili za kojeg je osnovano pretpostaviti da je morao znati da sudjeluje u vršenju povrede, nalože da nositelju prava plati naknadu primjerenu stvarnoj šteti koju je pretrpio kao posljedicu povrede.

Pri određivanju naknade štete sudska tijela:

(a) uzimaju u obzir sve primjerene aspekte, kao što su negativne gospodarske posljedice, uključujući i izgublenu dobit, koje je pretrpjela oštećena stranka, svaku nepoštenu dobit koju je ostvario počinitelj povrede i, u odgovarajućim slučajevima, elemente koji nisu gospodarski čimbenici, kao što je moralna šteta koju je povreda nanijela nositelju prava;

ili

(b) kao alternativa točki (a), ona mogu u odgovarajućim slučajevima odrediti naknadu štete u obliku paušalnog iznosa na temelju elemenata kao što je barem iznos naknada ili pristojbi koje bi povreditelj prava morao platiti da je zatražio odobrenje za korištenje tog prava intelektualnog vlasništva.

2. Kad počinitelj nije znao, ili nije imao osnovanih razloga znati da sudjeluje u vršenju povrede, države članice mogu propisati da sudska tijela mogu naložiti povrat dobiti ili isplatu naknade štete, koja može biti unaprijed utvrđena.

Članak 14.

Sudski troškovi

Države članice osiguravaju da opravdane i razmjerne sudske i ostale troškove koje je imala uspješna stranka u sporu, kao opće pravilo, snosi neuspješna stranka, osim ako to nije dopušteno zbog pravičnosti.

Odjeljak 7.

Mjere objave

Članak 15.

Objavljivanje sudskih odluka

Države članice osiguravaju da u postupcima pokrenutima zbog povrede prava intelektualnog vlasništva, sudska tijela mogu odrediti, na zahtjev podnositelja zahtjeva i na trošak počinitelja povrede, primjerene mjere za širenje informacija u vezi s odlukom, uključujući i oglašavanje odluke i njezino objavljivanje u cjelini ili djelomično. Države članice mogu odrediti i druge dodatne mjere objave koje su u određenim okolnostima primjerene, uključujući i istaknuto oglašavanje.

POGLAVLJE III.

SANKCIJE U DRŽAVAMA ČLANICAMA

Članak 16.

Sankcije u državama članicama

Ne dovodeći u pitanje građanskopravne i upravne mjere, postupke i pravna sredstva predviđene ovom Direktivom, države članice mogu primijeniti druge odgovarajuće sankcije u slučajevima povrede prava intelektualnog vlasništva.

POGLAVLJE IV.

KODEKSI PONAŠANJA I UPRAVNA SURADNJA

Članak 17.

Kodeksi ponašanja

Države članice potiču:

(a) razvoj kodeksa ponašanja od strane trgovinskih ili stručnih udruga ili organizacija na razini Zajednice s ciljem doprinosjenja provedbi prava intelektualnog vlasništva, posebno preporučujući uporabu koda na optičkim diskovima koji omogućuje identifikaciju porijekla njihove proizvodnje;

(b) podnošenje nacrtu kodeksa ponašanja Komisiji na nacionalnoj razini i razini Zajednice kao i bilo kakvih procjena primjene tih kodeksa ponašanja.

Članak 18.

Procjena

1. Tri godine nakon datuma utvrđenog člankom 20. stavkom 1. svaka država članica Komisiji dostavlja izvješće o provedbi ove Direktive.

Na temelju tih izvješća, Komisija sastavlja izvješće o provedbi ove Direktive, uključujući i procjenu učinkovitosti poduzetih mjera, kao i procjenu njezina utjecaja na inovacije i razvoj informacijskog društva. To se izvješće tada šalje Europskom parlamentu, Vijeću i Europskom gospodarskom i socijalnom odboru. Prema potrebi, i s obzirom na razvoj događaja u pravnom uređenju Zajednice, izvješće je popraćeno prijedlozima za izmjene ove Direktive.

2. Države članice pružaju Komisiji svu potporu i pomoć koja joj može biti potrebna pri sastavljanju izvješća navedenog u drugom podstavku stavka 1.

Članak 19.

Razmjena informacija i izvjestitelji

U svrhu promicanja suradnje, uključujući i razmjenu informacija između država članica te između država članica i Komisije, svaka država članica imenuje jednog ili više nacionalnih izvjestitelja za sva pitanja koja se odnose na provedbu mjera utvrđenih ovom Direktivom. Podatke o nacionalnom izvjestitelju/izvjestiteljima priopćava se drugim državama članicama i Komisiji.

POGLAVLJE V.

ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 20.

Provedba

1. Države članice donose zakone i druge propise potrebne za usklađivanje s ovom Direktivom do 29. travnja 2006. One o tome odmah obavješćuju Komisiju.

Kad države članice donose te mjere, te mjere prilikom njihove službene objave sadržavaju uputu na ovu Direktivu ili se uz njih navodi takva uputa. Načine tog upućivanja utvrđuju države članice.

Članak 21.

Stupanje na snagu

Ova Direktiva stupa na snagu dvadesetog dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.

Članak 22.

Adresati

Ova je Direktiva upućena državama članicama.

Sastavljeno u Bruxellesu 29. travnja 2004.

Za Europski parlament
Predsjednik
P. COX

Za Vijeće
Predsjednik
M. McDOWELL